

ՅՈՒՅԱԿ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՆՈՐ ՍՏԱՅՎԱԾ ԶԵՌԱԳՐԵՐԻ

№ 160

Ե Ր Ա Զ Ա Զ Ա Ն

(Հալատառ տառերով)

Քերթեր՝ 148. — Պրակներ՝ 18, յուրացանշուրը 3 թերթեր։ Մեծությունը՝ 15,2 × 10,2 × 3,4 սմ.։ Նյութը՝ սովորականից ազնիվ հաստ թուղթ, տեղ-տեղ ղեղնած և կնդատած։ Կազմը՝ կաշեպատ տախտակ։ Պահպանակները՝ սկզբում և վերջում վեցական հասարակ թուղթ։ Վիճակը՝ բավարար, սակայն տեղ-տեղ գրությունը անընթեռնելի է դարձել։ Գրությունը՝ միասյուն։ Պատալ էջեր՝ 5ր, 6ա, 6բ, 7ա, 8բ, 17բ, 17բ, 18ա և 133բ. — Տողեր՝ անկանոն, 17—21. — Գծումներ՝ մատիտով։ Գիծը՝ եռտրոցրոն։ Զարդադրություն՝ չկա։ Գրիչ՝ Մահմեդի Տատուր էնֆիյան կենսաբան։ Պիտվիբատուն՝ անհայտ։ Ժամանակը՝ 1 հոկտեմբերից մինչև 1 նոյեմբեր 1798 թ.։ Վայրը՝ անհայտ։ Մեծությունը՝ Մայր Աթոռի ձեռագրատունը ստացել է Քրիստիան 1952 թվականին, գերանորոգ Տ. Վարդան Լպիսկոպոս Տեր-Ոսահայտի միջոցով։

ԲՈՎԱՆԿԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

Ք. 10ա. — Գամերին հէր պիր կրինինի կրրուէ վէ տախի սայրի հէքմէթլէրի պէյանտրը։

Ք. 16բ. — Պիր քիմսէ պիր տիւշ կէորսէ։

Ք. 18ա. — Ալլահի տուշունտա կէորսէ. հէր թուրլի շէր պէլատան ղուրթու։

Ք. 122բ. — Տարիքի հանդր պորճա օլմաւըն ալըն պէյան էտէր։

Ք. 123ա. — Օրացույցի աղլուսակ, որ պարունակում է լուսնի փուլերը, կենդանակերպը և այլն։

Ք. 123բ. — Տէֆա թապիրնամէ օնիքի կենթանակերպ իւզէրինէ։ Այ հանդր կենթանակերպտէյ իսէ, օլ կենթանակերպ թապիր էտէր վէ սուլէր մանէսին։

Ք. 124բ.—133ա. — Կենդանակերպի օրացույցը։

Ք. 134ա. — Ալըն օնիքի պուրճունտա օլան։

Ք. 137բ. — Տամարտան քան ալմաք վէ շիշէ շէքմէք պեյանինտէտր։

Ք. 140ա. — Շրջանակաձև աղլուսակ։

* Ետունակված «էմիթիէն» ամսագրի 1960 թվականի Ձ-ից, Է-ից, Ք-ից, 1961 թվականի Ձ-ից, Գ-ից, Զ-ից, Ք-ից, ԺԲ-ից և 1962 թվականի Ձ-ից, Է-ից։

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

Ք. 7բ. — Հազար քիթապ թապիրնամէ տէյիլիր, Եանի Նրազական։

Դանիլէլ Նէպիտէն թէպիլիֆ օլունմուշ Ալէա վէ մէօհթէպիր դալէթլէ ճէոմէրտ վէ կիւզէլ տիր. մալիմ օլա քի պիդիմ թապիրնամէլէրտէն թէրճիմա օլանլէրտէն մաատէ, սայրը քիմսէլէրտէ օլան փարլալարը պուլուպ ճէմ էլլէտիկ վէ պու քիթապտա պիրլէտիկ քի օլտու դալէթլէ գէնկին վէ ճէոմէրտանէ։

Պէօլլէ մաալում վէ էհտիմաթ կէրէք քի տիւշ տեորդ թուրլի տուր. Եանի տեորդ կրսւմ օլուր (Ք. 8ա). պիրիսի օլ տուր քի, պիր կիշինին կէօնլու դամնէք խաթիրի էնտէշլի օլա, տիւշ կորսէ, ալըր եոք տուր։

Պիր դըսըմի տախի օլ տուր քի, պիր կիշինին պէտէնինտէ խաստէլիք օլա Եախուտ դալիֆէ օլա, օլ կիշի տախի տիւշ կորսէ օնա էհտիպար օլմազ։

Պիր դըսըմի տախի շէթանի տիր, ֆէլլի դապլէ էդտուրուր, Եանի պիր սիրատտէ կէօրինիւպ կէոնէ կէոն հէրէքէթ դահիր օլուր, թէոպէ, իստիֆար էթմէք կէրէք տիր։

Պիր դըսըմի տախի տէօրտիւնճի տիր, օլ դապլէ էդտուրուր, Եանի պիր սիրատտէ կէօմալէ էլլէլէ. գէրէ պու րուլէ ալնի վախթ օլուր պու քիթապին թէպիլիֆ իլէ (Ք. 8բ) իստիմալի ամէլ օլունա, գէրէ ճիւմնէսի աստուածապաշտ թէրճիմէսի տէր սահհի քիմսելէր պուլուրմուշարտը քի պու թախտիրճէ հեմեն տէրտիւնճի գրսմնա էհտիպար օլունա։

Քրիթապիրնամէ Նազար,

Կեոր իլինտէ նէլէր Եազար.

Օքուլուպ տա ֆիքը էտէն,

Կեօլէ պիր թեոյֆէ պէրկիւզար,

Սեննի Սեսիհ էֆէնտիմիգին.

1798 հոքտեմբերին.

Պիրի պաշլանտը։

Ք. 139ա. — Զօք շուքիւր ըրապպինին պիրլիկինէ քի խայիր իլէ թէքմիլ էլլէտիկ պու թապիրնամէ տէյիլէն քիթապըղը վէ կիւճիմըլ Եէթտիկի քատար, վիւճիտըմըլ վարտըղը քատար... (այստեղ մի քանի տող անընթեռնելի է)։

Սէպէպի թէրճիմա վէ ճէմ էլլետի,

Սահթէի մահտեսի Խալատուր տիւզտի,

Պիզէ հետիլէ թէպէրուք էլլետի.

Հաք րահմէթ էլլէսին կէլմիշլէրինն։

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐՔ

Քիւրքերը՝ 265.— Պրակնէրը՝ 22, յորաքանչորս 12 թերթից, որոնցից վերջին՝ ի՞նչ պրակը միայն 13 թերթ է.— Մեծօրբայունը՝ 34,5 X 23,4 X 6,2 սմ.— Նյութը՝ դեղնած դիմացկուն հաստ թուղթ։— Կազմը՝ լաթակազմ սովորաբար, որի վրա գրված է մեծա. տառերով «Կանոնագիրք Ս. Հայրապետացւոյ Կազմի վրա կան հրկու թիւ» 219, Ս. էջմիածնի վեհաբանի կաթողիկոսական նախկին գրադարանի գրադարանի համարը, և 26/4—21, Հոգեւոր Տնօնարանի գրադարանի համարը։— Պատկերակները՝ սկզբում և վերջում կան մեկական հասարակ բարակ թուղթ։— Վիճակը՝ բավարար.— Գրութիւնը՝ հրկայտել։— Պատարկ քղերը՝ 1ր, 10ր, 265ր.— Տողերը՝ 34.— Գծումները՝ ճշտ. մով.— Գիրը՝ Լոտրգիր։— Զարգացումը՝ ձեռագրի մանրանկարչութիւնը հասարակ ոճով է նկարված, Ունի ընդամենը հրկու թուղթեր (թ. թ. 34 և 267ա), մի հատ խորան (թ. 34), որ ներկայացնում է մի հրեշտակ, մի գլուխ, հրկու անձինք, ծաղիկներ և բույսեր, և վերջապէս ամբողջ էջի մեծութեամբ մի նկար (թ. 1ա), որ ներկայացնում է Մարիամ Աստվածածինն շրջապատված 11 առաքյալներով և որի զետեմքում իշխում է Ս. Հոգին սպիտակ աղաւթով կերպարանքով։— Գրիչները՝ ա. կնարակի Գեորգ զպիր, բ. միսկէի տիրացու, Մանվել, գ. Մարթնոս գրագիր։— Պատկերա. տուր՝ մահտնի նախաւոր, որի մահտնի Հարութիւնը։— Մաղկողը՝ անհայտ։— Ժամանակը՝ 1767 թ.— Վայրը՝ Սուրբ Հրեշտակապետ եկեղեցի։— Մեծա. քաղերը՝ վաղուց հզել է Մայր Աթոռ Ս. էջմիածնի վեհաբանի գրադարանում, այնտեղից անցել է Հոգեւոր Տնօնարանի գրադարանը, որտեղից տեղափոխվեց Մայր Աթոռի Զեղագրաւորներ։

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹՅՈՒՆ

Կանոնագիրքը արժեքավոր ձեռագիր է հանդիսանում, ուստի տալիս ենք բոլոր գիտնների վերնագրերն ու ենթավերնագրերը։

Թ. 2ա.— Յառաջարանութիւն մատենիս։

Թ. 3ա.— Կանոնը և սահմանը զոր եղին աշակերտքն Քրիստոսի ի Սուրբ Եկեղեցի յետ վերանայոյ Տնառն ժողովեալք ի վերնատունն ալսոսիկ են կարգաւ։

Թ. 9բ.— Սահմանք և կանոնք սուրբ առաքելոցն ի ձեռն Կղեմայ առաքեալ հեթանոսաց։ Կանոնք երկրորդ առաքելականք։ Գլուխ 90։

Թ. 14բ.— Սահմանք կանոնաց Սրբոյն Քաղէոսի ի քաղաքն Ուռուշի ի լուսաւորել զնոսա։

Հարցումն առաջին, թէ որպէս պարտ է եպիսկոպոսին ի տեսութեան կալ։

Թ. 17ա.— Կանոնք Փիլիպպոսի առաքելոյն։

Թ. 17բ.— Կանոնք հարանց հետնողաց յետ առաքելոցն։

Թ. 19բ.— Ախոքիկ կանոնքս նախքան զնիկիայն կարգեցան։

Թ. 21բ.— Կանոնք նիկիայ սուրբ ժողովոյն երեք հարիւր տասնեւութ հայրապետաց։

Թ. 24ա.— Կոստանդիանոսի թագաւորի առ եպիսկոպոս և առ ժողովուրդս։

Թ. 24բ.— Կանոնք երկրորդ նիկիականք. զոր եղին Յովն եպիսկոպոսունք, կրկնարանեալ կարճ ի կարճոյ։

Թ. 27ա.— Կանոնք Սրբոյն Գրիգորի հայոց առաքելոյ։

Թ. 28ա.— Կանոնք երանելի սուրբ հայրապետին Աթանասի։

Թ. 35բ.— Կանոնք Կոստանդնուպոլսոյ սուրբ ժողովոյն հարիւր յիսուն հայրապետաց։

Թ. 36ա.— Սահմանք կանոնագրութեան երանելոյն Գրիգորի Աստուածարանին Ան. ձիանձու եպիսկոպոսին։ Յաղագս ուղղափառ հաւատոյ։

Թ. 39ա.— Կանոնք մեծի և քաջ զիտնականի երանելոյն Բարսեղի եպիսկոպոսապետի, բան առ Սուրբն Ակ[ակիոս]։

Թ. 42բ.— Դարձեալ Սրբոյն Բարսեղի զիր կանոնական առ քահանայն Դիողորոս յԱնտիոքայ վասն հեռանալոյ յաղակցութենէ։

Թ. 43ա.— Բարսեղի զիր կանոնական, վասն պէսպէս և բիրապատիկ ախտից։

Թ. 55ա.— Կանոնք Տնառն Եփրեմի արդիւնականար կրօնաւորի, զոր սնուցանէր անապատն ի կոստութեան ճառէն, տունը ութն։

Թ. 55բ.— Կանոնք ներսէսի կաթողիկոսի և ներշապհոյ Մամիկոնէից եպիսկոպոսին։ Փառք Աստուծոյ ճմ աւագամ։

Թ. 57բ.— Կանոնք քառասուն եպիսկոպոսաց որք ժողովեցան ի Կեսարիայ վասն ինչ անօրէնութեանցն կանանց, և սահմանեցին կանոնս ի։

Թ. 59ա.— Այս կանոնքս յետոյ եղան քան յԱնկիւրիայն, բայց զի քան զնիկիայն յառաջոյն, քանզի ժողովեալ ի նիւ ի Կեսարիայ ժՁ եպիսկոպոսունք վասն պոռնկան աղանդիցն որ թոյլ տային քահանայից վասն պղծութեան գործոց որք ժողովեալ սահմանեցին կանոնս ի։

Թ. 60բ.— Գանգրեայ կանոնք։

Թ. 62ա.— Եւսէրիոսի բան։

Թ. 65ա.— Խոստովանութիւն ժողովոյն Անտիոքայ։

Թ. 66բ.— Հաւորիկեայ կանոնիս գլուխ Են։

Թ. 68բ.— Կանոնք Սարգիկեայ։

Ք. 69ա.— Նորին կանոնք:

Ք. 72ա.— Կանոնք սրբոց եպիսկոպոսաց որք ժողովեցան յնփեսոս:

Ք. 73ա.— Կանոնք Կիրդի Աղէքսանդրացւոյն:

Ք. 73բ.— Սրբոյն Սահակայ Հայոց Հայրապետի Յաղագս քորեպիսկոպոսաց, թէ որպէս զկարգն հաստատուն պահել յեկեղեցիս:

Ք. 76ա.— Նորին Սրբոյն Սահակայ, թէ որպէս սահմանեցաւ կարգ և ուխտ և որոշման վանայ: Բան երկրորդ:

Ք. 78բ.— Նորին, թէ որպէս պարտ է եպիսկոպոսաց ունել զընտանիս Սրբոյն Եկեղեցւոյ:

Ք. 79բ.— Նորին, թէ որպէս պարտ է եպիսկոպոսաց պահել զղանձս եկեղեցւոյ, կամ որպէս մատակարարել:

Ք. 81ա.— Նորին Սրբոյն Սահակայ Հայրապետի գիր աւանդութեանց: Յաղագս սպասաւորաց եկեղեցւոյ, և պտղոց ժողովրդականաց ընծայեցելոց ի տուն Աստուծոյ:

Ք. 82բ.— Կանոնք Հայոց ժողովոյն: Որ յետ եօթն ամի վաղճանելոյն Սահակայ, միարանութեամբ աւագացն կարգեցին քառասուն եպիսկոպոսք, և այլք ուխտականք:

Ք. 88բ.— Թուղթ Սեանտիայ եպիսկոպոսին: Բանք ԺԳ:

Ք. 89բ.— Կանոնք երկրորդ Անտիոքայ ԺԲ եպիսկոպոսաց:

Ք. 90բ.— Յոհաննու Մանդակունոյ Հայոց Կաթողիկոսի կանոնք:

Ք. 92ա.— Աբրահամու Մամիկոնէից եպիսկոպոսին առն Վաչագան Աղուանից արքեպիսկոպոսին:

Ք. 93ա.— Կանոնականք Յոհաննու Սիւնականի քաղաքաց և առ ընթեր եղեալ պատասխանիքն, մին Սահակայ Հայոց Կաթողիկոսի, և Նորին աթոռակից րազմաց, գլուխ ժն, հարցումն հարցողի:

Ք. 94ա.— Կանոնք Տեառն Յոհաննիսի իմաստասիրի Հայոց Կաթողիկոսի:

Ք. 96բ.— Կանոնք Սիրովնի Հայոց Կաթողիկոսի:

Ք. 98բ.— Ուսմանադրութիւն Կանոնի, Վաչագայ Աղուանից արքայի, եղեալ ի ժողովն որ յԱղուանս ժողով եղև:

Ք. 100ա.— Կանոնք Դունոյ ժողովոյն զոր ամի շորորդի Կոստանդիանոսի կայսեր քառակաշտութեան հոռոմոց, այս գիր հաստատութեան գրեցաւ յուրիդ կարգի, և կանոնաց սրբոյն եկեղեցւոյ, և առաջնորդաց, և ժառանգաւորաց, հրամանաւ երանելոյ կաթողիկոսին Հայոց Ներսէսի շինողին, և այլոց եպիսկոպոսաց, որոց անուանքն զորշմեալ կան գրով ի կատարման կանոնացդ, և է զլուխ տասներկու:

Ք. 102ա.— Գլուխ վասն դիւահարաց, թէ պարտ իցէ օրէնս տալ, թէ երախայ իցէ կնիք տալ, մինչդեռ զնն ի նմա իցէ:

Ք. 103բ.— Նորին վասն ուրացողաց, Կոստանդնուպոլսոյ Յովհաննու Հայրապետին:

Ք. 104ա.— Մեծի Ագաթանգեղոսի ի րանէն որ զկայնէլ:

Ք. 104բ.— Երանելոյն Մեսրոպայ Հայոց վարդապետի:

Սահմանք և կանոնք կարգի եկեղեցւոյ Սրբոյն Ներսէսի Հայրապետին Հայոց:

Ք. 105բ.— Կանոնք Յովհաննու Մանդակունոյ Հայոց Կաթողիկոսի:

Ք. 106ա.— Նորին Յովհաննու Մանդակունոյ Կոյումն ապաշխարութեան:

Ք. 106բ.— Խոստովանութիւն քահանայի:

Ք. 107ա.— Կանոնք երանելոյն Եպիփանու Կիպրացւոյ եպիսկոպոսի, միծի և առաքիւնոյ, մարդարէի և նշանազործի:

Ք. 108բ.— Ի հարանց կանոնացն է: Կղեմայ Հոռովմայ եպիսկոպոսին:

Ք. 109ա.— Սրբոյն Դիոնէսիոսի Աթիւնացւոյ եպիսկոպոսի րանա...:

Սրբոյն Դիոնէսիոսի Արիսպագացոյն յաղագս Աստուածածնին րանի երրորդ:

Կանոնք Սրբոյն ժողովոյն որ Թէոդոյպոլիս որ այժմ կոչի Կարնոյ քաղաք:

Ք. 111ա.— Հիպոդիտայ սրբոյ րանի վասն ծննդեանն և մկրտութեան:

Ք. 111ա.— Հիպոդիտայ սրբոյ րանի, առ Տոյ եպիսկոպոս:

Մանուէլի, Ի Սոկրատայ:

Ք. 113ա.— Կանոնք եղեալ յառաջին սրբոց հարցն վասն ժամարարաց:

Ք. 113բ.— Քահանայապետք Հայոց Մեծացա:

Ք. 115ա.— Եպիսկոպոս Կամսարական տան:

Ք. 123ա.— Կանոնք և րանք գեղեցիկք և յոյժ պիտանիք վասն Աթոռոյն Աղթամարայ, որ է ի ներքոյ րանադրանաց ի Սրբոյն Գրիգորէ Տաթևացւոյ առաքելաշնորհ վարդապետէ, ասացեալ վասն այնոցիկ որ հակառակէին Սրբոյն Աթոռոյն էջմիածնի, և յինքենէ էին կաթողիկոսք նոցա:

Ք. 125ա.— Թուխտ ընդհանրական Տեառն Ներսէսի Հայոց Կաթողիկոսի առ համօրէն համասեւից աղինս որոց տեսչութիւն հաւատացաւ ի Տեառնէ:

Ք. 129բ.— Առ կրօնաւորս, որ ի վանորայս:

Թ. 134բ. — Առ առաջնորդս սրբոյ ուխտից վանականաց:

Թ. 136ա. — Առ առաջնորդս եկեղեցւոյ որ են յաշխարհի, որք կոչին եպիսկոպոսք:

Թ. 139բ. — Առ դասս քահանայից:

Թ. 145ա. — Առ իշխան որ քստ աշխարհի:

Թ. 147բ. — Առ զինուորացն դասս:

Թ. 148ա. — Առ քաղաքականսդ:

Թ. 148բ. — Առ երկրագործս և համօրէն ժողովրդեանն:

Թ. 149ա. — Առ կանայս:

Թ. 149բ. — Նուաստ վարդապետ Յոհնզն, խրատ հասարակաց քրիստոնէից քահանայից և ժողովրդեան, ի կանոնական սահմանաց առաքելոց սրբոց, և հայրապետաց, և վարդապետաց, և Սրբոյ Հօրն մերոյ Վարդանայ վարդապետի յոր ամենայնէ ժողովեցի և գրեցի:

Թ. 150ա. — Յաղաքս հաւատոյ դաւանութեան:

Թ. 151ա. — Յաղաքս Մըկըրտութեան:

Թ. 151բ. — Յաղաքս տղայ սնուցանելոյ:

Թ. 152ա. — Յաղաքս պսակի և խրատի ամուսնացելոյն:

Կանոնք սրբոց հարց:

Թ. 152բ. — Կանոնս սրբոց հայրապետաց:

Թ. 153ա. — Յաղաքս շնութեան:

Թ. 154ա. — Յաղաքս երդման:

Թ. 154բ. — Յաղաքս սուտ վկայից:

Յաղաքս յիշոցնատուաց:

Թ. 155ա. — Յաղաքս ատելութեան:

Թ. 156ա. — Յաղաքս սիրոյ:

Թ. 156բ. — Վասն աղօթից:

Թ. 157ա. — Յաղաքս խոստովանութեան:

Թ. 157բ. — Յաղաքս հաղորդ տալոյ:
Սահակայ յաղաքս ողորմութեան:

Յաղաքս պահոց:

Թ. 158ա. — Վասն անդարձ առնելոյ:

Թ. 158բ. — Յաղաքս ոչ առնելոյ սուգ մեռելի:

Սահակայ է կանոնս:

Թ. 159ա. — Սրբոյն Սահակայ վասն քահանայից:

Սրբոյն Թարսեղի կանոնք:

Յառաքելականաց:

Սրբոյն Բարսեղի կանոնք:

Թ. 159բ. — Կանոնք Սրբոյն Թարսեղի:

Յառաքելական կանոնաց:

Ի նիկիոյ ժողովոյն Յովհ. հայրապետաց:

Ի սրբոյ առաքելոյն Թադեոսէ:

Ու դարձեալ ի սրբոյ առաքելոյ Թադեոսէ:

Թ. 160ա. — Ու դարձեալ ասէ առաքել Թադեոս:

Յովհաննու Մանդակունոյ կանոնաց:

Ի ներսիսէ հայոց կաթողիկոսէ խրատ կանոնական:

Թ. 160բ. — Ի կանոնական խրատուց ներսէսի հայոց կաթողիկոսի:

Թ. 161ա. — Այլ կանոնք:

Ի կանոնականաց Սրբոյն Բարսեղի եպիսկոպոսի վասն քահանայից:

Թ. 161բ. — Այլ կանոնք:

Թ. 162ա. — Կանոնք յաղաքս պէս պէս յանցանաց որք հանդիպին քահանայից և սարկաւազաց:

Առաքելական կանոնացն է:

Թ. 162բ. — Անտիոքայ ժողովոյն կանոնք:

Ի նիկիական կանոնաց:

Սրբոյն Գրիգորի հայոց լուսաւորչի:

Կանոնք Յովհաննու Իմաստասիրի:

Սահակայ կանոնացն:

Թ. 163ա. — Կանոնք Յովհաննու Խորինայ:
Թադէոսի առաքելոյն կանոնացն:

Սահակայ է կանոնս:

Հայրապետաց կանոնաց վասն եպիսկոպոսաց:

Թ. 163բ. — Խրատք ժամարարաց պատարագաց:

Թ. 165ա. — Սերմն որ անխափան ի քուն անցանի:

Թ. 165բ. — Սրբոյն ներսէսի հայոց կաթողիկոսի:

Թ. 166ա. — Պատճէն որով զորովայնամուսն և զարրեցօղսն ամօթ առնէ:

Թ. 167բ. — Վասն սիրոյ և մախանաց և խորամանկութեան:

Թ. 169բ. — Վասն խորհրդոյ Սրբոյ Գրիգորին զոր և չուրն ոչ սիրեցուք:

Թ. 171բ. — Կիրակոս վարդապետի ասացեալ:

Թ. 175բ. — Բան վասն հաւատոյ և օրինաց, պատեհազմ պարզ և համառօտ ի Յովհաննէս վարդապետէ:

Թ. 176բ. — Սրբոյն ներսէսի պատասխանի թուղթ Յակովբայ վասն Աստուծոյ Մելիտոնայ մայրաքաղաքի Հայոց:

Թ. 177ա. — Վասն անխմոր նշխարին և չուր բաժակն:

Թ. 178բ. — Տեսնն ներսէսի արքեպիսկոպոսի Տարսնի Կիլիկեցւոյ յորժամ չոգաւ դեսպանութեամբ ի Թադաւորէն Հայոց Լեոնէ ի Կոստանդնուպօլիս: Հարցումն պատրիարքին, և պատասխանի Սրբոյն ներսէսի:

Թ. 181ա. — Թուղթ Տեառն Գրիգորի Կաթողիկոսի հայոց, դրեալ եղբոր նորին եպիսկոպոսի հրամանաւ նորայն, ի Միջագետս Ասորոց, Յամայք կոչեցեալ նահանգին: Յամայք որ անդ մերոյ ազգիս քահանայից հաւատարմանելոյ անստարար ընդ միմեանս: Ոմանց ասել զաստուածութեանն ընդմիջ շարչարեալ և մեռեալ ընդ մարմնոյն, և ոմանց զմարմինն միայն, ի խնդրոյ ումեմն աստուածասիրի Առիւծ կոչեցելոյ իշխանի Թլկուր անուանի:

Թ. 185ա. — Կիրակոս վարդապետի յաղագս ութն խորհրդոյ:

Թ. 187բ. — Նորին Կիրակոս վարդապետի յաղագս շնութեան:

Թ. 189ա. — Նորին Կիրակոս վարդապետի յաղագս արծաթասիրութեան:

Թ. 190բ. — Նորին Կիրակոս վարդապետի յաղագս տրամութեան:

Թ. 192ա. — Նորին Կիրակոս վարդապետի յաղագս ծանծրութեան դիրին:

Թ. 192բ. — Յաղագս սնափառութեան:

Թ. 193ա. — Նորին Կիրակոս վարդապետի յաղագս ամբարտաւանութեան:

Թ. 194բ. — Նորին Կիրակոս վարդապետի յաղագս բարկութեան:

Թ. 195ա. — Կանոն պատկելոյ և պորտ թուելոյ:

Թ. 196ա. — Ի խնդրոյ Թումայի վարդապետի հրեշտակարեակ սուրբ ուխտիս Մեծոբայ վանաց, և ծառայարար կատարեալ Յակոբ վարդապետի Ղրիմեցոյ, աշակերտի Գէորգայ վարդապետի ճղընկոյ յաղագս ազականութեանց բաժանման:

Թ. 199բ. — Առաջաբանութիւն:

Նախագործութիւն դրոց դատաստանի ընդ արդարութիւն բամբասողաց: Որք բամբասեն զմեզ թէ ոչ կայ ի Հայք դատաստան:

Թ. 201բ. — Նշանակ զօրութեան նորին հանդիւրձ աղերսարանութեամբ առ Տէր Ստեփաննոս ազուանից կաթողիկոս:

Թ. 202ա. — Յաղագս թէ ո՞վ վայելէ դատաւոր զանազան կերպի:

Թ. 202բ. — Յաղագս թէ զի՞նչ է դատաստանն, և ո՞ւմ վայելէ, և զո՞վ պարտ է կացուցանել դատաւոր:

Թ. 203ա. — Յաղագս թէ ո՞րպէս արժան է լինել դատաւորաց, ամբաստանաց և դատախազաց:

Թ. 204բ. — Յաղագս վկայից, եթէ զի՞նչ է հաւատարմութիւն նոցա, կամ ընդէ՞ր երկու կամ երեք ընտրին:

Թ. 205բ. — Յաղագս երդման, թէ որպէս և որոց:

Թ. 206ա. — Յաղագս զի ոչ է պարտ քրիստոնէի առ անօրինաց դատաստանն երթալ:

Թ. 206բ. — Յաղագս թէ որոց գրոց հաւաքեալ եմք, և գրեմք զգիրս դատաստանի, կամ յորոց ազգէ:

Թ. 207ա. — Եկեսցուք այժմ ի գործ դատաստանի գիտելով զի ըստ քաղաքաց դատաւորս հրամայեաց Մովսէս, և նոցունց դպիր, յորոց յայտ է, զի ոչ զամենայն գրով աւանդեաց Մովսէս զգիրս դատաստանի, այլ տեսակս սակաւ, և ի դատաւորսն ապաստանարար ի զանազան ժամանակս և իրս:

Թ. 208ա. — Վասն թաղաւորաց դատաստանի, և որոց ընդ ձեռամբ նոցա են:

Թ. 210ա. — Վասն հարանց անապատի:

Թ. 210բ. — Վասն վարդապետաց:

Թ. 211բ. — Վասն քահանայից:

Թ. 212ա. — Վասն առն և կնոջն անկարողաց, որ չկարէ այրն յանձնէ հանել զկոյսն, Վասն առն և կնոջն զանազան պատահարաց:

Թ. 212բ. — Վասն առն և կնոջն դերելոց, Վասն ատելութեան առն և կնոջն:

Վասն շնողաց առն և կնոջն, Վասն ամուց:

Թ. 213ա. — Վասն թէ որով պատճառաւ թողցէ կին զայր իւր:

Վասն առն և կնոջն թէ դիրար ատիցեն:

Վասն այնոցիկ որ հեռու ճանապարհ երթան ամէն տարիք, և կինն այլ այր ատցէ: Վասն առն և կնոջ որ յիմարութեամբ թողուն զիրար:

Թ. 213բ. — Վասն թէ կոուրն այր և կին ընդ իրեարս:

Վասն ուրացողաց արանց և կանանց:

Թ. 214ա. — Վասն առն և կնոջն եթէ քինան ընդ իրար և մինն ուրանայ զՔրիստոս:

Վասն առն և կնոջն որ դիրար սպանանեն:

Վասն յանցաւոր իշխանաց առ թաղաւորս և այլոց առ նոսա:

Վասն շինականաց:

Վասն սպանութեան մականց:

Վասն մանկանց եթէ ի խաղս զիրար վրնասեն:

Վասն մանկանց եթէ ի չուրս զիրար վնասեն:

(Շառուեակելի)